

Torsdag d. 3. marts 2020 kl. 11-15

Dunster, folkesyfilis og den første vaccinmodstand

-Epidemierne i 1800-tallets
medicinske brydningstid

Sted

Steno Museet, C.F. Møllers Allé, 8000
Aarhus C

I de sidste tusind år har epidemierne forandret det danske samfund og aflejret sig i love, samfundsindretning, sundhedsvæsen og kropskultur. Seminaret vil reflektere over, hvordan 1800-tallets medicinske brydningstid satte sit præg på epidemierne og det danske samfunds håndtering af dem. Vejrobservationer, isolation af syge og vaccinelove var nogle af hovedtemaerne. Seminarets sidste punkt vil være et kig på epidemiske levn i Steno Museets samlinger og udstillinger, herunder den aktuelle indsamling fra covid-19.

Program:

10.45-11.00 Ankomst (kaffe/the)

11.00 Velkomst Lis Møller (CNCS)

11.05:

Hvor kommer de fra? Morten Arnika Skydsgaard. Museumsinspektør, Steno Museet.

Epidemiernes opståen var stærkt diskuteret i 1800-tallet. Flere danske læger havde store forventninger til den medicinske meteorologi og foretog daglige målinger af temperatur, luftfugtighed og vindretning. Debatten ændrede sig med 1880'ernes opdagelse af bakterier, som efterhånden kom til at repræsentere den medicinske hovedfjende, satte nye normer for renlighed og avlede en hidtil uset smittefrygt i befolkningen.

30 min oplæg og 10 min diskussion

11.45:

Hvad blev der af dem? Poul Duedahl. Professor i historie, Aalborg Universitet.

I medierne støder man ofte på den påstand, at det kun er lykkedes menneskeheden at udrydde en enkelt sygdom, nemlig kopper. Men faktisk rummer historien en række lidelser, som vi knapt ved, hvad var, og hvor de blev af. Det gælder for eksempel folkesyfilis og koldfeber, der begge hærgede Danmark og i 1800-tallet tog epidemiske former. Manglen på sikker viden handler ikke kun om fraværet af DNA, men også tendensen til, at sygdomme, som er uaktuelle, forsvinder i historiens store glemmebog. Og alligevel hænger der lidt ved.

30 min oplæg og 10 min diskussion

12.25: Frokost

13.00:

Hvornår kom vaccinationsmodstanden?

David Henschen, forfatter og ph.d. i historie.

Da den organiserede vaccinemodstand kom til Danmark, var det med rod i naturhelbredelsestanken, som fik fodfæste i 1800-tallets sidste årtier.

Naturhelbredelsen byggede på en holistisk forestilling om den selvhelbredende krop i balance med naturen. Tilhængerne mente, at sygdom var et symptom på forstyrrelsen af denne balance, og det samme gjaldt udefrakommende vaccine.

30 min oplæg og 10 min diskussion

13.40: Hvad lærte epidemiene det danske samfund i 1800-tallet? Fælles diskussion

14.00-14.15 Kaffe og the

14.15-15.00: Epidemiene i samlinger og udstillinger på Steno Museet.

Seminaret arrangeres af forskningsprogrammet Nineteenth Century Studies, Aarhus Universitet i samarbejde med Steno Museet.

Alle er velkomne. Deltagelse inkl. frokost er gratis, men tilmelding senest 23.2. er nødvendig